

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
	strefy Opolskiej.	
15.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	Gmina Nysa, Straż Miejska, Policja
16.	Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich na terenie gminy Nysa ⁹ .	GDDKiA, Wojewoda Opolski
17.	Modernizacja dróg powiatowych na terenie gminy Nysa ¹⁰ .	Zarząd Dróg Powiatowych
18.	Wdrożenie normy ISO 50001 mającej na celu optymalizację jednostkowego zużycia energii i gazu w tym obniżenie jednostkowej emisji dwutlenku węgla.	Intersnack Poland Sp. z o.o.
19.	Eliminacja niskiej emisji, wykonanie nowych podłączeń do sieci ciepłowniczej na terenie gminy Nysa	NEC-Nysa Sp. z o.o.
20.	Modernizacja źródeł ciepła, w tym: 1. Modernizacja układów wodnych ciepłowni K-423, 2. Modernizacja systemu automatyki KW-1 WR-25, 3. Budowa instalacji do spalania paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych 4MW.	NEC-Nysa Sp. z o.o.
21.	Modernizacja sieci ciepłej na terenie gminy Nysa	NEC-Nysa Sp. z o.o.
22.	Budowa obwodnicy Nysy w ciągu dróg krajowych nr 46 i 41 ¹¹	GDDKiA

6.3. Hałas

6.3.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

^{9,4,10} Zadanie dotyczy także działu „hałas”.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LA_{eq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $LA_{eq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < LA_{eq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < LA_{eq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $LA_{eq} > 70$ dB

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- komunikacyjne,
- przemysłowe i rolnicze,
- pozostałe.

6.3.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012, poz. 1109). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu LA_{eqD} w porze dziennej i LA_{eqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–55 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 43. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$LA_{eq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$LA_{eq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$LA_{eq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$LA_{eq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie gminy Nysa głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Drogi krajowe:
 - Droga krajowa nr 41,
 - Droga krajowa nr 46,
- Drogi wojewódzkie:
 - Droga wojewódzka nr 401,
 - Droga wojewódzka nr 407,
 - Droga wojewódzka nr 411,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne,

Dla celów identyfikacji i ewidencjonowania punktów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu prowadzi wieloletnie pomiary poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Badania te prowadzone są zgodnie z założeniami Państwowego Programu Monitoringu Środowiska.

Gmina Nysa została objęta Programem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów hałasu drogowego w 2010 roku. Punkty pomiarowe znajdowały się przy ulicy: Krzywoustego, Piłsudskiego oraz Grodkowskiej. Wyniki pomiarów zestawiono w tabelach.

Tabela 44. Charakterystyka lokalizacji oraz wyniki pomiarów poziomów krótkookresowych L_{AeqD} i L_{AeqN} hałasu drogowego na terenie Nysy w 2010 roku.

Miasto	Lokalizacja	Długość geograficzna N	Szerokość Geograficzna E	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia L_{AeqD} [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy L_{AeqN} [dB]	Dopuszczalne poziomy hałasu	
						Pora Dnia	Pora Nocy
Nysa	ul. Krzywoustego 15, droga gminna w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 411, zabudowa mieszkalno-usługowa	17°19'53,7"	50°28'26,6"	67	54,2	60	50
Nysa	ul. Piłsudskiego, droga krajowa nr 41, zabudowa mieszkalno-usługowa	17°20'32,1"	50°27'56,1"	69,3	61,6	60	50

Źródło: WIOŚ w Opolu

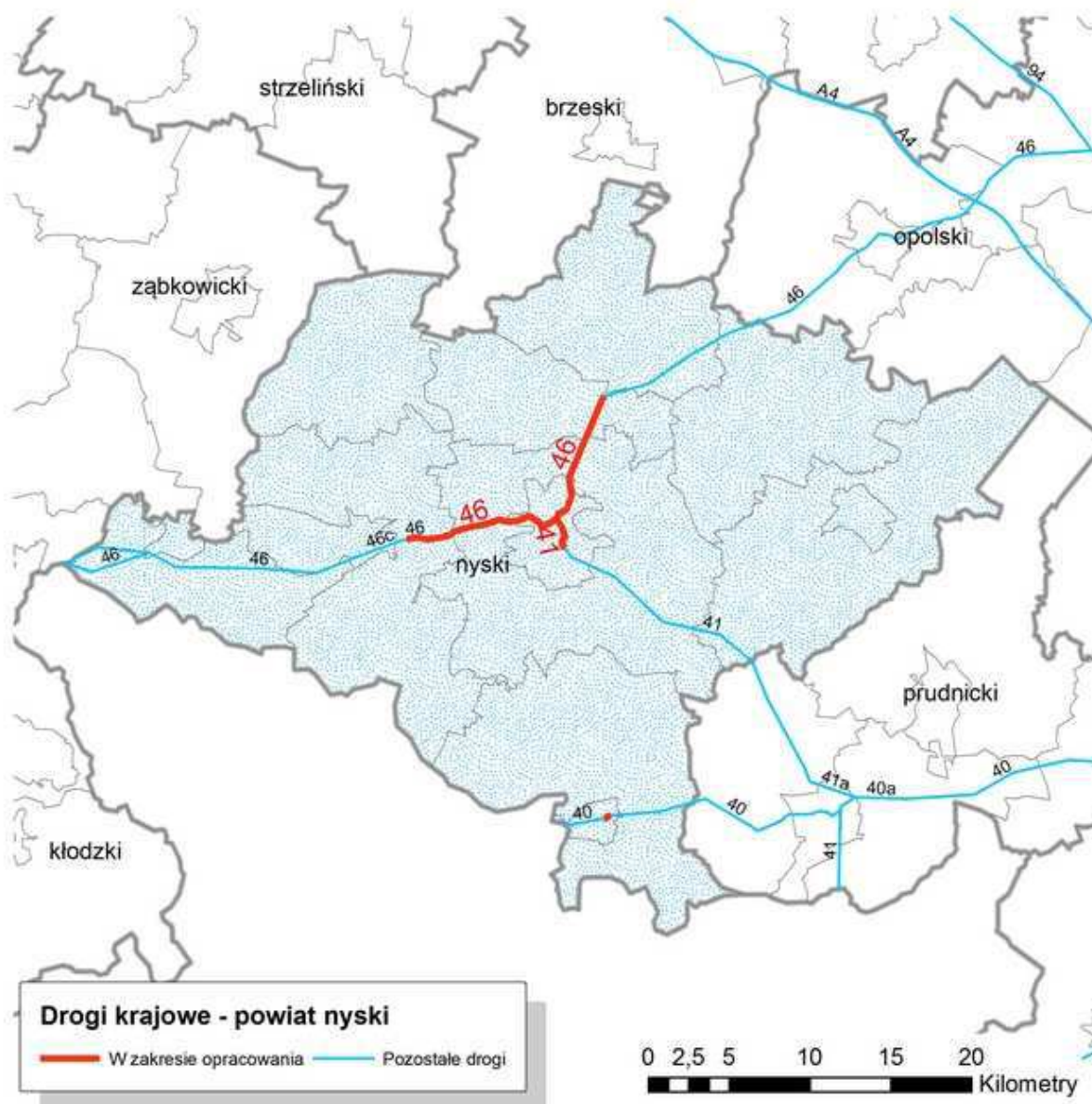
Tabela 45. Charakterystyka lokalizacji oraz wyniki pomiarów poziomów długookresowych L_{DWN} i L_N hałasu drogowego na terenie Nysy w 2010 roku.

Miasto	Lokalizacja	Długość geograficzna N	Szerokość Geograficzna E	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia L_{DWN} [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy L_N [dB]	Dopuszczalne poziomy hałas	
						Pora Dnia	Pora Nocy
Nysa	ul. Grodkowska 40, droga krajowa nr 46, zabudowa mieszkalno-usługowa	17°20'44,1"	50°29'16,8"	79,3	66,1	60	50

Źródło: WIOŚ w Opolu

Jak widać w powyższych zestawieniach w obu punktach pomiarowych zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Obejmowały one zarówno porę dzienną jak i nocną. Jest to związane z ulokowaniem punktów pomiarowych w pobliżu dróg cechujących się dużym natężeniem ruchu samochodowego – drogi wojewódzkiej nr 411 oraz dróg krajowych nr 41 oraz 46. Można założyć, że poziomy hałas na pozostałych terenach gminy, nie znajdujących się w pobliżu głównym traktów komunikacyjnych, będą dużo niższe. W 2012 roku Główna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu nyskiego. Badano stan warunków akustycznych wokół wybranych dróg (w tym wypadku drogi krajowej nr 41 oraz nr 46).

Rysunek 8. Drogi krajowe na terenie powiatu nyskiego, które zostały objęte badaniami hałas przez GDDKiA.

Źródło: GDDKiA

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz ilości budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałas. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_D (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku rozumianych jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰). Dane zostały zestawione w tabelach.

Tabela 46. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 41 – powiat nyski.

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,026	0,013	0,3004	0,001	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,199	0,129	0,017	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,657	0,425	0,056	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 47. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 41 – powiat nyski.

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,032	0,019	0,007	0,001	0,001
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,245	0,112	0,041	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,808	0,371	0,136	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L _N [dB]
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 48. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 46 – powiat nyski.

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L _{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	1,191	0,717	0,424	0,222	0,048
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	1,028	0,687	0,389	0,236	0,092
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	3,533	2,349	1,345	0,831	0,323
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	9	1	1	2	2
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	1	3	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 49. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 46 – powiat nyski.

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L _N [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	1,155	0,689	0,403	0,227	0,028
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	1,050	0,704	0,512	0,315	0,038
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	3,596	2,417	1,754	1,112	0,132

Droga krajowa nr 41, jednostka: powiat tarnogórski					Wskaźnik hałasu L _N [dB]
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	1	0	2	0	0

Źródło: GDDKiA

Wyniki badań zleconych przez Główną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad wskazują, na pogorszony stan środowiska akustycznego wzdłuż drogi krajowej nr 41 oraz 46. Mieszkańcy obszarów do nich przylegających lub pracujący w ich pobliżu mogą być narażeni na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu co negatywnie wpływa na stan warunków akustycznych środowiska. Przekroczenia te zgodnie z badaniami zleconymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, w skrajnych przypadkach, mogą wynosić ponad 20 dB.

Z uwagi na brak danych nie porównano wartości hałasu dla wybranych dróg na rok 2002 i 2007. Zakłada się jednak, iż ze względu na dynamiczny rozwój motoryzacji, natężenie hałasu komunikacyjnego wzrosło na przestrzeni ostatnich 10 lat.

Hałas kolejowy

Przez Gminę Nysa przebiegają trasy kolejowe:

- Linia nr 137 Katowice – Legnica,
- Linia nr 287 Opole Zachodnie – Nysa,
- Linia nr 288 Nysa – Brzeg,
- Linia nr 328 Nysa – Kałków Łąka,
- Linia nr 256 Nysa – Ścinawa Mała,

W związku z tym, że linie te cechuje duże natężenie ruchu kolejowego istnieje potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem mogą być przejeżdżające pociągi.

Jak wynika z danych WIOŚ w Opolu, na terenie gminy Nysa nie prowadzono badań hałasu kolejowego.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Emisja zanieczyszczenia środowiska hałasem regulowana jest w posiadanych przez podmioty gospodarcze zezwoleniach, dopuszczających określone poziomy hałasu odrębnie dla pory dziennej i nocnej. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Emisja hałasu przemysłowego związana jest indywidualnie z każdym obiektem przemysłowym występującym na omawianym terenie. Poziom hałasu przemysłowego

zależny jest m.in. od rodzaju zastosowanych maszyn i urządzeń, rodzajów prowadzonych procesów technologicznych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych, a także od funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nimi terenów.

Hałas przemysłowy charakteryzuje się długotrwałym występowaniem, z uwagi na zmiany czas pracy. Podczas jego emisji dochodzić może do krótkotrwałego wzrostu natężenia.

W przypadku omawianej gminy główna koncentracja przemysłu zlokalizowana jest na terenie miasta Nysa, w szczególności w rejonie ul. Piłsudskiego i Jagiellońskiej, przy ul. Zwycięstwa, a także w rejonie WSSE. Problemy akustyczne, które występują na terenie miasta Nysa związane są także z rozwojem działalności sektora usług. Jak wynika z danych WIOŚ brak jest szczegółowych danych na temat emisji hałasu przez sektor przemysłowy.

6.3.3. Cele i strategia działań

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, na terenie gminy mogą występować problemy związane z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego. Dotyczy to wszystkich dni tygodnia w porach nocnych i dziennych. Sytuacja ta wynika z obecności na terenie gminy dróg krajowych i wojewódzkich. Zaleca się monitoring terenów znajdujących się poblizu tych dróg oraz realizację działań mających na celu ochronę przed nadmierną emisją hałasu w przyszłości.

6.3.4. Cele i strategia działań.

Cel średniookresowy do roku 2021:

Zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu na terenie gminy Nysa

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Wprowadzanie standardów akustycznych w planie zagospodarowania przestrzennego.	Gmina Nysa
2.	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w planie zagospodarowania przestrzennego.	Gmina Nysa
3.	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.	Gmina Nysa
4.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	WIOŚ w Opolu
5.	Budowa ekranów i instalacja urządzeń ograniczających hałas wzdłuż uciążliwych szlaków komunikacyjnych.	GDDKiA, Zarząd Województwa i Powiatu, Gmina Nysa
6.	Kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne w transporcie i przemyśle.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
7.	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska.	Zarządcy dróg

6.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

6.4.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia);
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne)
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. 2003r., Nr 192, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 7 V/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. ponadto rozporządzenie określa:

- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

Źródła promieniowania

Na terenie gminy Nysa źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne,

Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych w 2012 obejmował obszar gminy Nysa. Do oceny stopnia zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym zostały wykorzystane wyniki uzyskane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w punkcie kontrolnym zlokalizowanym w miejscowości Nysa. Dla porównania zestawiono także wyniki z badań prowadzonych w roku 2009. Wyniki pomiarów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 50. Zestawienie wyników pomiarów prowadzonych w ramach monitoringu pól elektromagnetycznych na obszarze gminy Nysa.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne		Rok pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]	Poziom dopuszczalny [V/m]
	Długość	Szerokość			
Nysa ul. Chopina	17°19'46,9"	50°28'25,8"	2013	0,1	7
Nysa ul. Żeromskiego	17°20'05,3"	50°27'49,4"	2012	<0,3	7

Źródło: WIOŚ w Opolu

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie gminy Nysa nie stwierdzono w 2012 i w 2013 roku miejsc występowania poziomów pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych.

Z uwagi na brak danych za rok 2002 i 2007 nie dokonano porównania wartości promieniowania pól elektromagnetycznych na przestrzeni 10 lat.

6.4.2. Cele i strategia działań.

Cel średniookresowy do roku 2021:

Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie gminy Nysa

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	Starosta Nyski, Gmina Nysa
2.	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu
3.	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Urząd Komunikacji Elektronicznej

6.5. Gospodarka odpadami

6.5.1. Stan wyjściowy

Odpady komunalne na terenie gminy Nysa powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych, obiektach użyteczności publicznej (takich jak szkoły, przedszkola, etc.).

Odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych zajmuje się firma wyłoniona w drodze przetargu.

6.5.2. Masa zebranych odpadów¹²

Masa zebranych odpadów w postaci zmieszanych odpadów komunalnych (kod odpadu: 20 03 01) z obszaru gminy Nysa wyniosła w sumie 14069,9 Mg. Z obszarów wiejskich pochodziło 2965,3 Mg, natomiast z obszaru miasta 11104,6 Mg. Masa odpadów poddanych innym niż składowanie procesom przetwarzania wyniosła 14069,9 Mg.

Łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniosła 426,8 Mg. Ilość właścicieli nieruchomości, od których odbierane były odpady wynosiła 5666.

Liczba mieszkańców, którzy zbierają odpady w sposób niezgodny z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy wyniosła 0.

Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 27,88 %.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła wyniósł 23,17 %.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 66,28 %.

Jak wynika z danych GUS w roku 2002 wytworzono 22200 Mg, z czego odzyskowi poddano 16000 Mg. W roku 2007 wytworzono 46200 Mg, natomiast odzyskowi poddano 44500 Mg. Jak widać, ilość wytworzonych odpadów w 2002 znacznie odbiega od ilości wytworzonych odpadów w roku 2007, pomimo faktu, iż w 2007 roku ilość ludności była mniejsza niż w roku 2002. W 2012 roku, ilość odpadów znacznie zmalała.

6.5.3 Punkty selektywnej zbiórki odpadów

Na terenie gminy Nysa zlokalizowane są dwa punkty selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK). Pierwszy punkt zlokalizowany jest przy ulicy Piłsudskiego, drugi przy ulicy Wojska Polskiego. Zlokalizowane na terenie gminy punkty selektywnej zbiórki odpadów czynne są od poniedziałku do soboty. Dane na temat ilości odebranych odpadów w PSZOK znajdują się w poniższej tabeli.

¹² Stan na rok 2013. Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 rok.

Tabela 51. Ilość odpadów odebranych w PSZOK na terenie Gminy Nysa (dane za rok 2013).

Nazwa i adres punktu	Kod zebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	Masa zebranych odpadów komunalnych ⁵⁾ [Mg]
Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Nysa ul. Piłsudskiego	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	7,6
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	13,2
	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	6,5
	20 01 01	Papier i tektura	5,1
	20 01 02	Szkło	12,1
	20 01 39	Tworzywa sztuczne	14,9
	20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	14,6
	17 02 02	Szkło	0,1
Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Nysa Al. Wojska Polskiego	170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,6
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0,3
	200307	Odpady wielkogabarytowe	0,1
	20 01 01	Papier i tektura	0,1
	20 01 02	Szkło	0,1
	20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,1

źródło: UM Nysa.

6.5.4 Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami (RCGO Nysa)¹³

Wszystkie odpady komunalne odebrane z terenu gminy Nysa kierowane są do Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami – Nysa zlokalizowanego w Domaszkowicach, pod adresem 48-303 Nysa, Domaszkowice 156.

RCGO Nysa przyjmuje odpady z takich gmin jak: Grodków, Głucholazy, Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice, Skoroszyce, Niemodlin, Tułowice, Biała, Lubrza, Prudnik, Kamieniec Ząbkowicki, Złoty Stok, Łądek Zdrój, Stronie Śląskie. Zgodnie z założeniami „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” przyjętego uchwałą nr XX/272/2012 z dnia 28 sierpnia 2012 r. Sejmiku Województwa Opolskiego, RGO Nysa zabezpiecza potrzeby Południowo-Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami.

RCGO Nysa obsługuje około 211 tyś. mieszkańców województwa opolskiego oraz ok. 71 tyś. mieszkańców województwa dolnośląskiego.

Dotychczasowa działalność RCGO - Nysa

W 2008 roku opracowano projekty budowlane dla Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami – Nysa oraz podjęto decyzję, że beneficjentem projektu dotyczącego utworzenia RCGO Nysa będzie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Ekom” Sp. z o.o. (spółka gminna).

W roku 2009 przystąpiono do budowy RCGO – Nysa, wykonano nową kwaterę składowania odpadów, o pojemności 178 tyś. Mg i powierzchni 1,92 ha.

W 2010 roku wybudowano sortownię odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki.

W 2011 roku rozpoczęto eksploatację instalacji.

Kolejnym etapem rozwoju RCGO - Nysa było zagospodarowanie odpadów z procesu segregacji:

- frakcji podsitowej, która stanowi głównie odpady ulegające biodegradacji
- frakcji nadsitowej, która stanowi główny składnik paliwa alternatywnego.

W ramach tego etapu planowano:

- wybudowanie płyty i zamkniętych silosów kompostowni wraz z niwelacją terenu, położeniem systemu nawadniania i systemu napowietrzania z biofiltrem oraz:
 - budowa zbiornika odcieków,
 - zakup przesiewacza bębnowego na potrzeby kompostowni,
 - zakup rozdrabniarko-mieszarki na potrzeby kompostowni.
- wybudowanie linii do produkcji paliw alternatywnych, w tym:
 - rozdrabniarki wstępnej,
 - rozdrabniarki końcowej,

¹³ Źródło danych: UM Nysa, PGK Ekom Sp. z o.o.

- separatora powietrznego,
- przenośnika taśmowego.
- wybudowanie instalacji kogeneracji, w tym:
 - agregatu prądotwórczego z kontenerem,
 - instalacji gazowej ze stacją redukcyjno – pomiarową,
 - instalacji technologicznej i elektrycznej.

Jak wynika z danych Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o.o., dnia 05.10.2012r. w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. Rozbudowa Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami - Nysa w miejscowości Domaszkowice etap II ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 Priorytet II Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi, działanie 2.1 - Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.

Wniosek o dofinansowanie złożony został dnia 14.02.2011r. i obejmował następujące zadania:

- budowę kompostowni,
- produkcję paliwa alternatywnego,
- budowę instalacji kogeneracyjnej wykorzystującą biogaz do produkcji energii elektrycznej z układem odzysku ciepła.

Umowa została zawarta pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu pełniącym rolę Instytucji Wdrażającej, a Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej EKOM Sp. z o.o.

Dofinansowanie projektu ze środków Unii Europejskiej wynosiło 13 717 406 zł, przy zakładanym koszcie całkowitym projektu 21 413 045 zł i planowanej wysokości kosztów kwalifikujących się do dofinansowania 16 138 124 zł.

W 2013 roku PGK EKOM Sp. z o.o. w Nysie w ramach rozbudowy RCGO - Nysa zrealizowało następujące zadania inwestycyjne:

- Wybudowano płyty i zamknięte silosy kompostowni wraz z niwelacją terenu, położeniem systemu nawadniania i systemu napowietrzania z biofiltrem. Wartość zadania wynosiła 6 523 354 zł. Termin realizacji trwał od marca 2012 r. do czerwca 2013r.
- Wybudowano zbiornik odcieków, za kwotę 452 996 zł. Realizacja zadania trwała od marca 2012 r. do stycznia 2013 r.
- Zakupiono przesiewacz bębnowy na potrzeby kompostowni. Wartość zakupu to 580 000 zł, zakup zrealizowano we wrześniu 2013 roku.
- W październiku 2013 roku zakupiono rozdrabniarko-mieszarkę na potrzeby kompostowni, za kwotę 782000 zł.

- Opracowano program funkcjonalno-użytkowy wykorzystania biogazu na potrzeby realizacji zadania "Instalacja Kogeneracji". Zadanie zostało zrealizowane w lipcu 2013 roku. Poniesiony koszt realizacji zadania wynosił 3 000 zł.
- Opracowano dokumentację projektowo-techniczną do produkcji paliwa alternatywnego. Zadanie realizowane było od marca 2013 roku do listopada 2013 roku. Poniesiony koszt realizacji zadania 117 500 zł.

Rozwój RCGO - Nysa

W roku 2014 planowa jest realizacja następujących zadań związanych z rozbudową RCGO-Nysa ze środków Spółki EKOM:

- Budowa instalacji kogeneracji – w ramach działania planuje się zakup i montaż agregatu prądotwórczego, położenie fundamentów pod obiekt, montaż instalacji gazowej ze stacją redukcyjno-pomiarową. Planowany termin realizacji od lutego 2014 r. do marca 2014 r. Koszt realizacji zadania 651.000 zł.
- Adaptacja i modernizacja hali sortowni i wiat do produkcji paliwa alternatywnego. Koszt realizacji zadania to 1 260 000 zł. Planowany termin realizacji zadania to lipiec 2014 r.
- Budowa stacji transformatorowych wraz z zasilaniem kablowym. Wartość zadania wynosi 988 455 zł. Termin realizacji zadania wyznaczono od listopada 2013 roku do września 2014 r.
- Budowa magazynu paliwa alternatywnego. Koszt realizacji zadania wynosi 1 400 000 zł. Termin realizacji zadania zaplanowano od listopada 2013 roku do września 2014 roku.
- Zakup rozdrabniarki wstępnej, separatora powietrznego, rozdrabniarek końcowych, separatora optycznego, przenośników taśmowych wraz z montażem. Koszt realizacji zadania wynosi 9 273 168 zł. Planowany termin realizacji od listopada 2013 roku do września 2014 r.
- Zakup dodatkowych urządzeń do linii produkcji paliwa alternatywnego. Wartość zadania 300 000 zł. Termin realizacji to wrzesień 2014r.

6.5.6 Materiały zawierające azbest

Na terenie gminy Nysa obowiązuje uchwała nr V/50/11 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu gminy dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W myśl ww. uchwały osoba fizyczna ma możliwość uzyskania dotacji do demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia azbestu w wysokości do 2000 zł, przy założeniu, że kwota ta nie przekracza 50% poniesionych kosztów.

Dotację celową otrzymać mogą także:

- wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy- dotacja ta wynosi do 30% udokumentowanych kosztów inwestycji;
- stowarzyszenia rozwoju wsi – dotacja wynosi do 50% udokumentowanych kosztów.

Zgodnie z treścią uchwały, przez usuwanie azbestu rozumie się: „przedsięwzięcie związane z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, pochodzących z demontażu materiałów budowlanych w postaci płyt azbestowo-cementowych płaskich i falistych stanowiących pokrycie dachowe i elewację budynków, ich transportem na składowisko odpadów niebezpiecznych posiadające zezwolenie na przyjmowanie tego typu odpadów i ich umieszczeniem na składowisku”.

Wysokość udzielonych w latach 2011-2014 dotacji na usuwanie i utylizację wyrobów zawierających azbest wynosi 44054,42 zł.

W marcu 2014 roku, w ramach konkursu AZBEST, który realizowany jest przez Ministerstwo Gospodarki, gmina Nysa przystąpiła do opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Nysa na lata 2014-2032”. W ramach realizacji ww. zadania, przeprowadzona zostanie szczegółowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest (spis z natury), a także opracowany zostanie dokument, który umożliwi pozyskiwanie środków zewnętrznych na podejmowanie działań mających na celu usuwanie i utylizację wyrobów zawierających azbest.

Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest wynosi 158 074,84 m². Wyroby znajdują się na 1153 posesjach.

6.5.7 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (WPGO)

Zgodnie z założeniami „*Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017*” oraz nowelizacją Ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.) nastąpiła zmiana funkcjonowania dotychczasowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie województwa opolskiego, w tym na terenie gminy Nysa.

Regiony Gospodarki Odpadami

Gospodarka odpadami w województwie opolskim opiera się na wskazanych w „*Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017*” regionach gospodarki odpadami (RGO). W województwie opolskim wydziela się cztery regiony gospodarki odpadami:

- Centralny Region Gospodarki Odpadami,
- Północny Region Gospodarki Odpadami,
- Południowo-Wschodni Region Gospodarki Odpadami,
- Południowo-Zachodni Region Gospodarki Odpadami.

Gmina Nysa znajduje się w Południowo-Zachodnim Regionie Gospodarki Odpadami. Poniżej przedstawiono w formie graficznej położenie wszystkich RGO województwa opolskiego.

Rysunek 9. Podział województwa opolskiego na regiony gospodarki odpadami wraz z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych oraz innymi głównymi zakładami przetwarzania odpadów komunalnych (stan na rok 2011).

Źródło: „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”

Region Południowo-Zachodni obejmuje 19 gmin, w tym Gminę Nysa, zamieszkałych przez 256 202 osób (stan na rok 2011). Ponadto, Instalacje znajdujące się w Regionie obsługiwać będą 4 gminy z województwa dolnośląskiego:

- Kamieniec Ząbkowicki (powiat ząbkowicki),
- Złoty Stok (powiat ząbkowicki),
- Łądek Zdrój (powiat kłodzki),
- Stronie Śląskie (powiat kłodzki).

Instalacje regionalne (zgodnie z WPGO):

1. Instalacja termicznego przekształcania odpadów: brak
2. Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów:
 - a. Regionalne Centrum Gospodarowania Odpadami – Nysa w Domaszkowicach – instalacja istniejąca, konieczna rozbudowa;
3. Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów:
 - a. Zakład Higienizacji Odpadów w Łądku Zdroju – instalacja istniejąca, konieczne otrzymanie certyfikatu uzyskania produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin do końca 2013 r.
 - b. Regionalne Centrum Gospodarowania Odpadami - Nysa– instalacja planowana, po realizacji inwestycji konieczne uzyskanie certyfikatu jakości kompostu do końca 2013 r.;
4. Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania:
Regionalne Centrum Gospodarowania Odpadami - Nysa – składowisko istniejące;

Instalacje zastępcze (zgodnie z WPGO):

1. Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów:
 - funkcjonujące w roku 2012 r.:
 - Zakład Higienizacji Odpadów w Łądku Zdroju,
 - Miejskie Składowisko Odpadów w Opolu (planowane Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami),
 - Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu;
 - funkcjonujące w roku 2017 r.:
 - Miejskie Składowisko Odpadów w Opolu (planowane Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami),
 - Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu;
2. Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów:
 - funkcjonujące w roku 2012 r.:
 - Miejskie Składowisko Odpadów w Opolu (planowane Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami),
 - Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu;
 - funkcjonujące w roku 2017 r.:
 - na koniec 2017 r. w regionie funkcjonować będą dwie kompostownie regionalne (Domaszkowice, Łądek Zdrój);
3. Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania:
 - funkcjonujące w roku 2012 r.:
 - Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ujeźdźcu, Prudniku, Okopach i Chróście,

- funkcjonujące w roku 2017 r.:
 - na koniec roku 2017 brak składowisk zastępczych w regionie, istnieje jedno składowisko regionalne, dla którego składowiskiem zastępczym będzie składowisko w Opolu lub Dzierżysławiu.

6.5.8 Nowelizacja ustawy

Ustawa z dnia 01.07.2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2011 nr 152 poz. 897) weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. W związku z tym gminy, w tym gmina Nysa, zobowiązane są do:

- objęcia wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi,
- nadzorowania gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło i opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
- tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazują miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych,
- zapewnienia osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:
 - osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r.:
 - poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
 - poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo.
 - ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:
 - do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- zapewnienia, budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, a w tym:
 - przeprowadzenia przetargu na wybór podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, lub

- dokonania wyboru podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 19.12.2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, lub
- dokonania wyboru podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 9.01.2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy (Rada Miejskiej może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne),
- przygotowania wytycznych do regulaminu utrzymania i czystości i porządku w gminie,
- przygotowania projektów niezbędnych uchwał:
- odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, dla gmin powyżej 10 tysięcy mieszkańców o podziale obszaru gminy na sektory,
- wyborze metody ustalenia opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi (od mieszkańców) oraz o wysokości stawki,
- terminie częstotliwości i trybie uiszczania opłaty od mieszkańców,
- wzór deklaracji o wysokości opłaty składanej przez mieszkańców,
- sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości,
- rodzajach dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów.
- zorganizowania przetargu na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych,
- zawarcia umowy z firmą, która wygra przetarg i kontrola jej wykonywania,
- pokrycia kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z pobranych od mieszkańców opłat,
- prowadzenia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

6.5.9. Zagrożenia

Obszary problemowe dotyczące gospodarki odpadami związane są z:

- nieprawidłowymi praktykami dotyczącymi gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa);
- występowanie na terenie gminy materiałów zawierających azbest.

6.5.10. Cele i strategia działań.

Cel średniookresowy do roku 2021:

Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Odbieranie nieczystości z koszy ulicznych – utrzymanie czystości w mieście	Gmina Nysa
2.	Odbieranie odpadów komunalnych z terenu gminy Nysa – utrzymanie czystości na terenie gminy Nysa	Gmina Nysa
3.	Likwidacja dzikich składowisk odpadów.	Gmina Nysa
4.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.	Gmina Nysa
5.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.	Gmina Nysa
6.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Nysa” wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest.	Gmina Nysa
7.	Składanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Opolskiego (rocznie).	Gmina Nysa
8.	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (rocznie).	Gmina Nysa
9.	Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunkach zamówienia, zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska.	Gmina Nysa
10.	Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest poprzez realizację zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Nysa”.	Gmina Nysa, Właściciele prywatni, Przedsiębiorcy, Gmina Nysa
11.	Rozbudowa instalacji sortowni odpadów selektywnie zbieranych	PGK Ekom Sp. z o.o.
12.	Budowa instalacji kogeneracji	PGK Ekom Sp. z o.o.
13.	Adaptacja i modernizacja hali sortowni i wiat do produkcji paliwa alternatywnego	PGK Ekom Sp. z o.o.
14.	Budowa stacji transformatorowych wraz z zasilaniem kablowym	PGK Ekom Sp. z o.o.
15.	Budowa magazynu paliwa alternatywnego	PGK Ekom Sp. z o.o.
16.	Zakup rozdrabniarki wstępnej, separatora powietrznego, rozdrabniarek końcowych, separatora optycznego, przenośników taśmowych wraz z montażem.	PGK Ekom Sp. z o.o.
17.	Zakup dodatkowych urządzeń do linii produkcji paliwa alternatywnego.	PGK Ekom Sp. z o.o.

6.6 Odnawialne źródła energii

6.6.1 Stan aktualny

Wraz z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na energię a przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych).

Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

W roku 2012 produkcja energii pierwotnej ze źródeł odnawialnych stanowiła 10,6% produkcji ogółem (GUS). Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, udział odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii brutto powinien wynieść 15% do roku 2020. Do źródeł o największym technicznym potencjale należą kolejno: biomasa, energia wiatru, energia słoneczna, zasoby geotermalne oraz energia wody.

6.6.2 Biomasa i biogaz

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej.

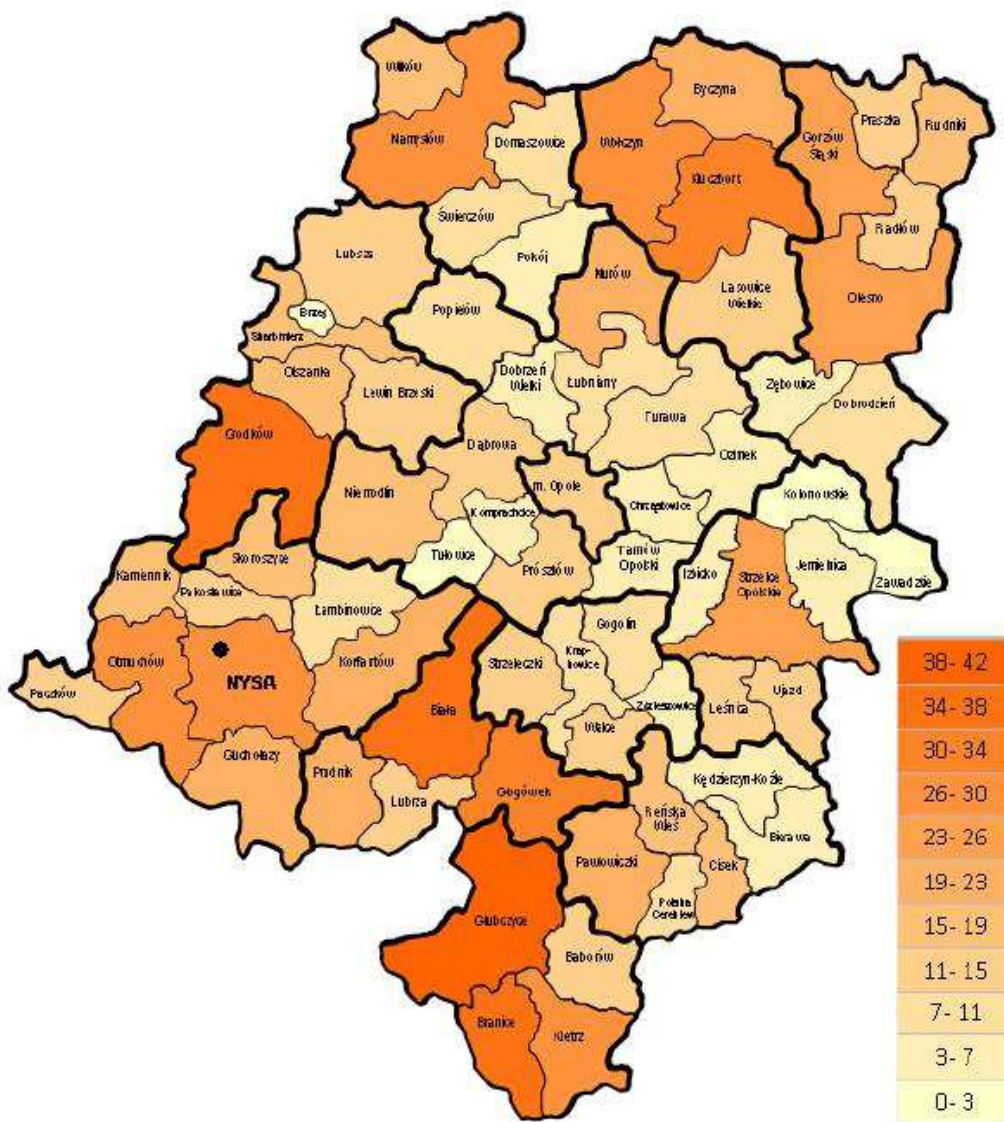
Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak:
 - wierzba wiciowa,
 - miskant olbrzymi (trawa słoniowa),
 - słonecznik bulwiasty,
 - ślaziołek pensylwański,
 - rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie

wzrasta. Z uwagi na częściowo rolniczy charakter gminy Nysa, na jej terenie występują zasoby biomasy. Mogą to być odpadki drewniane, trociny, słoma, siano, darń lub zepsute ziarno. Warto zaznaczyć, iż mogą być one wykorzystane do produkcji ciepła w sposób ekologicznie bezpieczny, a także efektywny energetycznie. Jedną z największych zalet biomasy jest zerowa emisja dwutlenku węgla, gdyż ilość tej substancji jest całkowicie akumulowana w procesie fotosyntezy. Za wykorzystaniem biomasy przemawiają m.in.: nadprodukcja lub bezrobocie na wsi. Zgodnie z zapisami Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim, największy potencjał lokalnych zasobów słomy występuje w wschodniej i północnej części województwa. Na terenie gminy Nysa potencjał ten wnosi od 26 do 30 GWh/rok.

Rysunek 10. Potencjał słomy w województwie opolskim [GWh/rok]

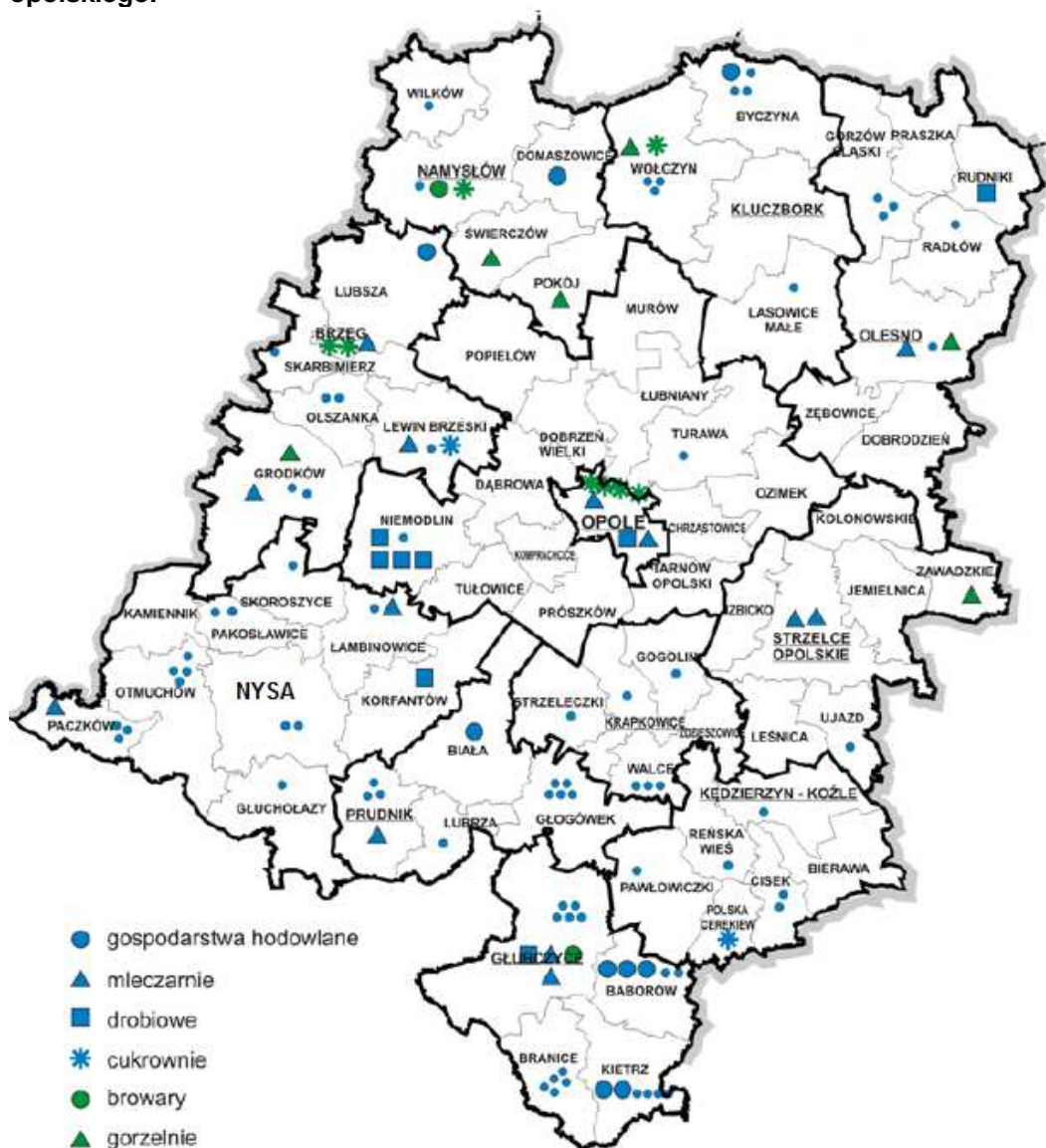
źródło: Plan Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Jak wynika z zapisów Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim na terenie gminy Nysa występują gospodarstwa hodowlane, w których istnieje możliwość zainstalowania instalacji do pozyskiwania biogazu rolniczego.

Rysunek 11. Lokalizacja zakładów branży rolno-spożywczej na terenie województwa opolskiego.

źródło: Plan Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim.

6.6.3 Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale

wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna
- Strefa II – bardzo korzystna
- Strefa III - korzystna
- Strefa IV - mało korzystna
- Strefa V - niekorzystna

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, gmina Nysa leży w strefie IV – mało korzystnej. Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

Rysunek 12. Strefy energetyczne warunków wiatrowych.

źródło: imgw.pl

Z uwagi na niekorzystne warunki do wykorzystania energii wiatru, planowanie tego typu instalacji nie jest zalecane.

Na terenie gminy Nysa planowane są inwestycje polegające na:

- budowie dwóch elektrowni wiatrowych typu fuhrlander 2,5 MW w obrębie ewidencyjnym Hajduki Nyskie: arkusz mapy ewidencyjnej 1. działki nr: 338, 339/1, 319,
- budowie elektrowni wiatrowej składającej się z dwóch turbin wiatrowych o moc nominalna do 2,5 MW w obrębie ewidencyjnym Hajduki Nyskie: 357, 356, 394 obręb Hajduki Nyskie Gmina Nysa,
- budowie elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej do 3 MW wraz z przyłączem elektroenergetycznym na działce nr 143/7 obręb Sękowice,
- budowie elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej do 3 MW z przyłączem elektroenergetycznym na działce nr 139 obręb Sękowice,
- budowie elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej do 3 MW wraz z przyłączem elektroenergetycznym na działce nr 451/6 obręb Radzikowice.

Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, techniczne, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo), prawne, ekonomiczne oraz społeczne.

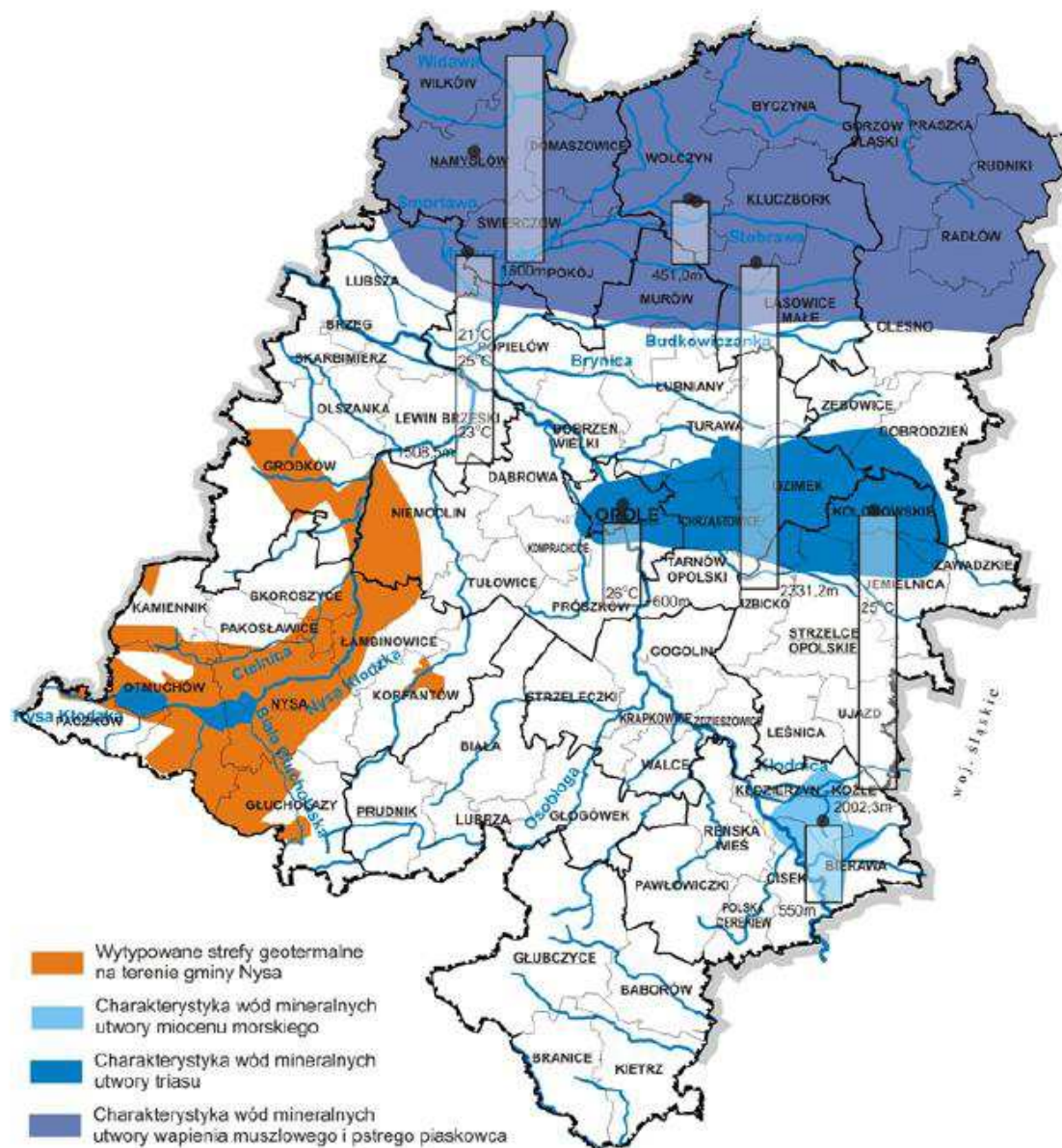
Tereny przeznaczone pod budowę elektrowni wiatrowych zostały określone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nysa.

6.6.4 Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze podatne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych.

Jak wynika z zapisów Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim na terenie gminy Nysa występuje szerokie spektrum wykorzystania wód podziemnych. Na terenie gminy możliwa jest eksploatacja wód termalnych o temperaturze od 30 do 85 °C. Wydobyte wody mogą być wykorzystywane w celach ciepłowniczych lub balneologiczno-rekreacyjnych. Zgodnie z założeniami ww. dokumentu, najbardziej perspektywiczna strefa występowania wód geotermalnych związana jest z uskokiem rzeki Nysa.

Rysunek 13. Zasoby geotermalne na terenie gminy Nysa.

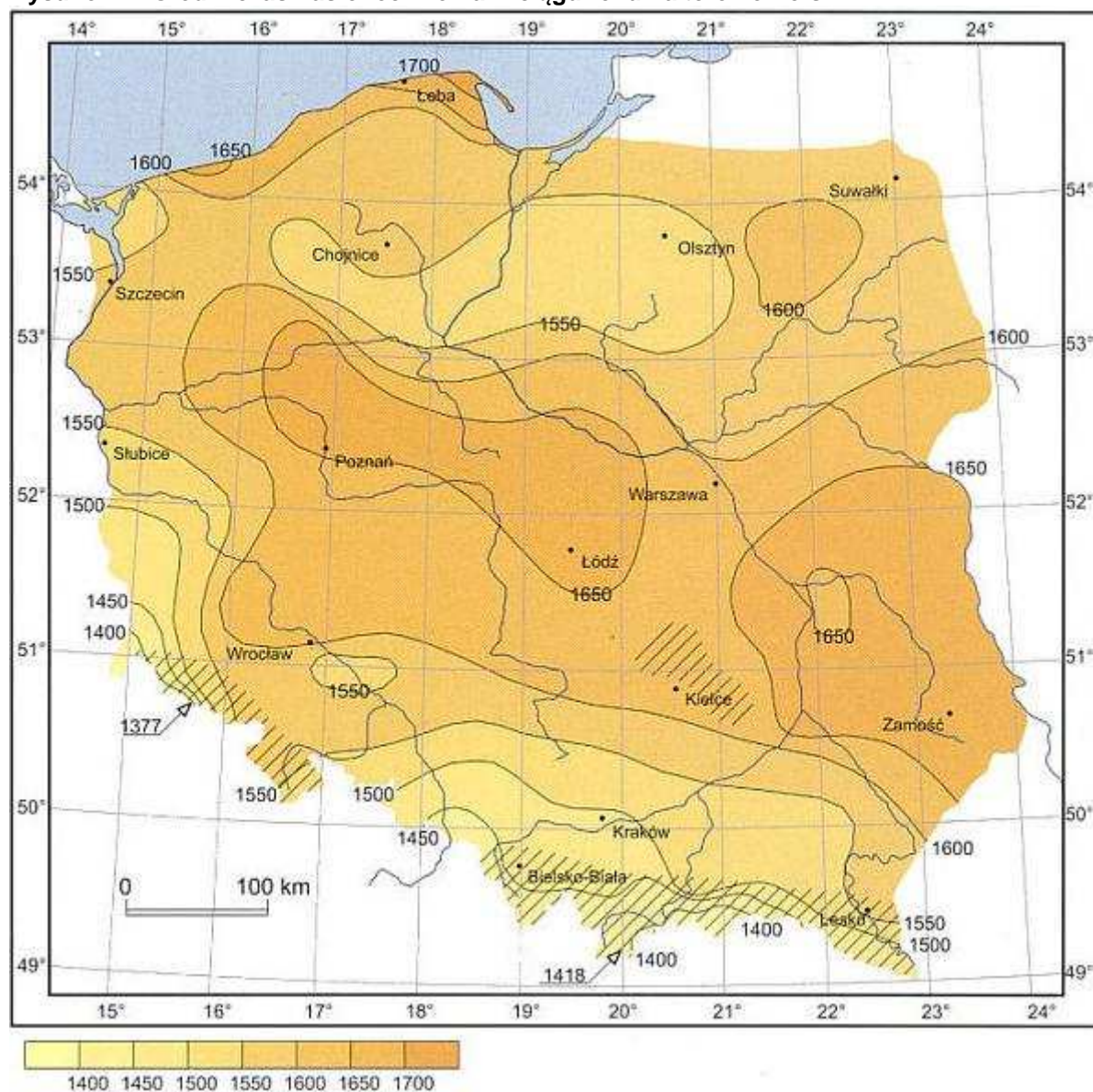

źródło: Plan Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim.

6.6.5 Energia słońca

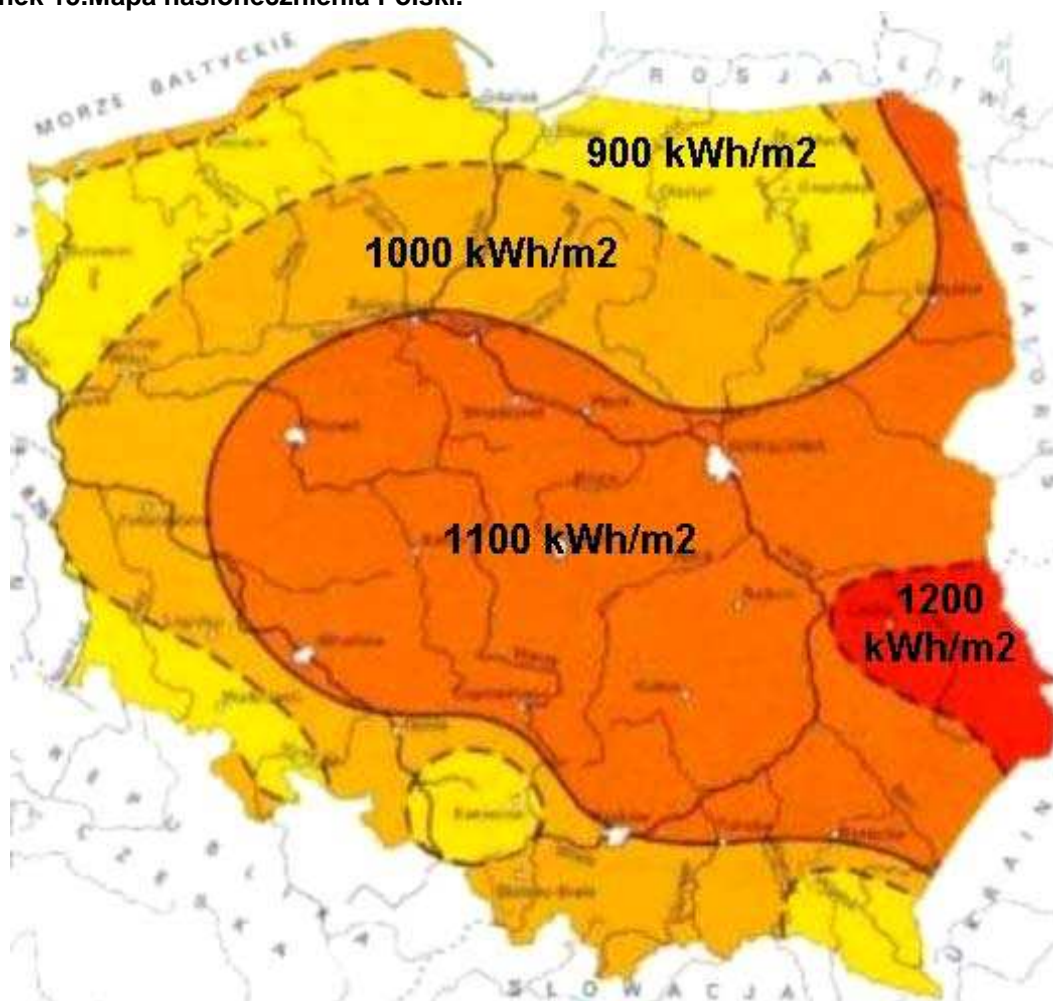
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 14. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.

źródło: imgw.pl

Rysunek 15. Mapa nasłonecznienia Polski.

źródło: cire.pl

Gmina Nysa zlokalizowana jest w strefie gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 900 kWh/m^2 , natomiast nasłonecznienie szacowane jest na 1550-1600 h/rok. Opisane powyżej warunki panujące na terenie gminy dają możliwość wykorzystywania energii promieniowania słonecznego do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, a także obiektach oświatowych (szkoły, przedszkola). Z uwagi na koszt instalacji tego rodzaju, warto rozważyć możliwość ich współfinansowania w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

Jak wynika z zapisów Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim na terenie gminy Nysa potencjał energii słonecznej wynosi około 10-12 GWh/rok. Sytuację tą przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 16. Potencjał energii słonecznej w województwie opolskim.

źródło: Plan Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim.

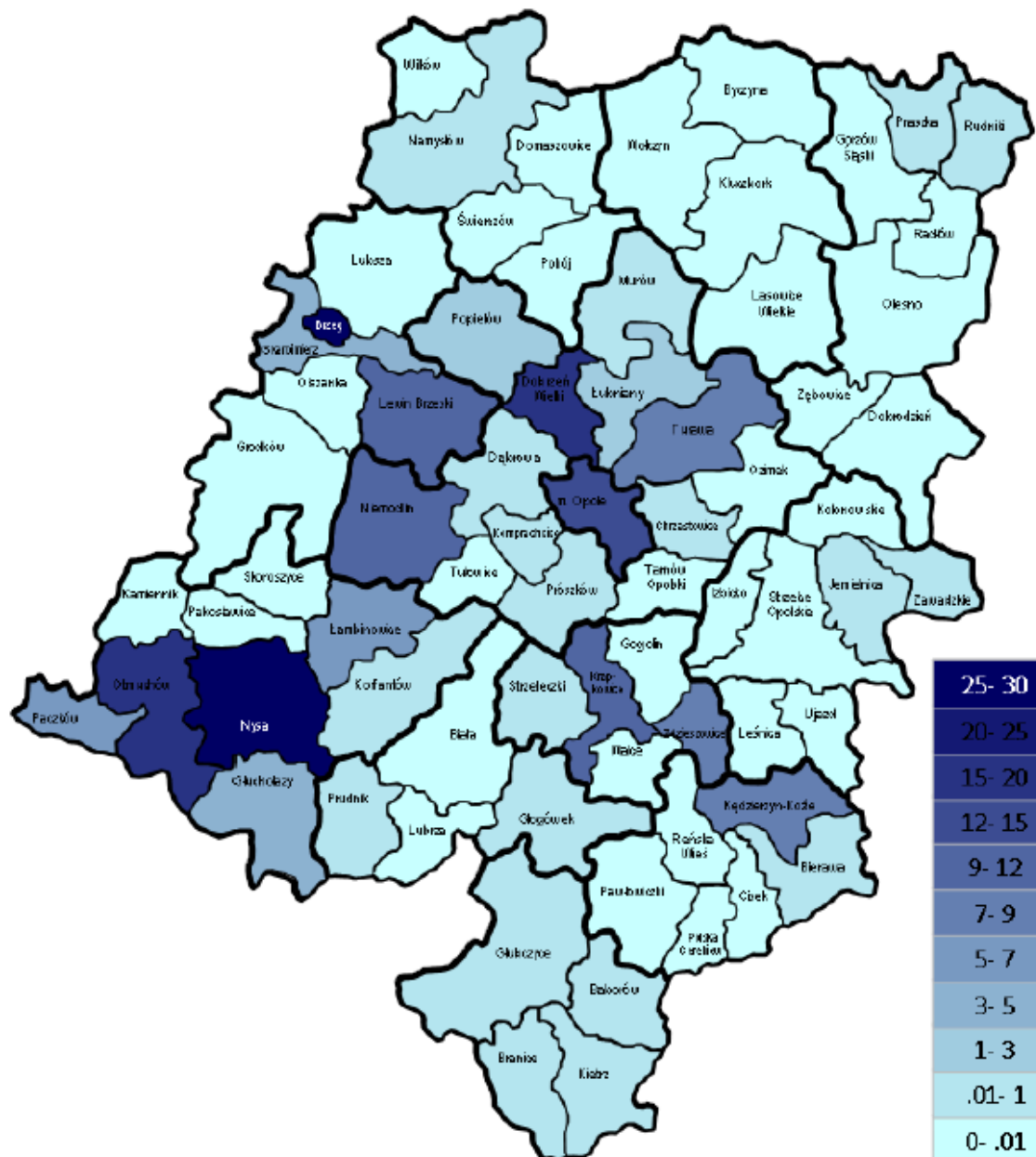
6.6.6 Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Do energii odnawialnej zalicza się tylko i wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Zgodnie z zapisami Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim, na terenie województwa opolskiego istnieje możliwość wykorzystania energii spiętrzonej wody do celów energetycznych na dopływach rzeki Odry w kilkunastu miejscach.

Analizując wstępnie wykorzystanie przepływających przez teren gminy Nysa cieków wodnych, pod względem możliwości technicznych oraz zasadności budowy zbiorników wodnych, które nadają się do zainstalowania małych elektrowni wodnych (MEW), wskazuje na uzasadnienie tego rodzaju inwestycji.

Jak wynika z zapisów Planu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim, na terenie powiatu nyskiego, w tym gminy Nysa występuje wysoki potencjał teoretyczny wód powierzchniowych i wynosi on od 25 do 30 GWh/rok. Sytuację tą przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 17. Potencjał teoretyczny wód powierzchniowych na terenie województwa opolskiego.

źródło: Plan Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Województwie Opolskim.

Aktualnie na terenie omawianej gminy występują 3 elektrownie wodne Zapora, Nysa Kłodzka i Biała Nyska na Białej Głuchołaskiej.

Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność), środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo), prawne (pozwolenie

wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

6.6.7 Ograniczenia rozwoju energii odnawialnej

W przypadku realizacji przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, należy pamiętać, że możliwości rozwoju hydroenergetyki, wykorzystania energii wiatru, energii z wód geotermalnych czy biomasy uwarunkowane są nie tylko zasobami energetycznymi, ale także regulacjami prawnymi w zakresie ochrony przyrody i ustaleniami Samorządu Województwa Opolskiego, które zawarte są w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa i dotyczą gospodarowania przestrzenią. Ograniczenia prawne dotyczą przede wszystkim wykluczenia inwestycji z terenów chronionych lub przynajmniej dostosowania ich skali do uwarunkowań terenowych i środowiskowych. W związku z powyższym zaleca się, aby z zainwestowania wykluczyć:

- parki narodowe wraz z ich projektowanymi powiększeniami oraz istniejące i projektowane rezerwy przyrody, zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i rozporządzeniami powołującymi poszczególne formy ochrony przyrody.

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w odniesieniu do obszarów chronionych zaleca się wykluczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco:

- oddziaływać na środowisko na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, zgodnie z rozporządzeniami zatwierdzającymi poszczególne formy ochrony, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków fauny i flory, a także w znaczący sposób wpłynąć na gatunki, dla których został utworzony obszar Natura 2000 (dotyczy zarówno projektowanych, jak i potencjalnych obszarów).

Zaleca się także ograniczenie realizacji inwestycji, które:

- wymagają sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko;
- dla których może być wymagane sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko;
- nie wymienionych powyżej, mogących znacząco oddziaływać na obszary sieci Natura 2000 (dotyczy zarówno projektowanych, jak i potencjalnych obszarów sieci Natura 2000).

Zgodnie z dokumentami wyższego szczebla nie zaleca się lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie projektowanych parków krajobrazowych, projektowanych obszarów chronionego krajobrazu, w otulinach parków narodowych i krajobrazowych oraz w korytarzach ekologicznych.

6.6.8 Zagrożenia

Zagrożenia wynikające z rozwoju wykorzystania alternatywnych źródeł energii mogą być związane z negatywnym wpływem nowopowstałych instalacji służących do wykorzystania odnawialnych źródeł energii na środowisko. Przed przystąpieniem do realizacji tego typu inwestycji zaleca się dobrze dobrać lokalizację inwestycji z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. W celu doboru lokalizacji należy odnieść się do zapisów niniejszego Programu, innych dokumentów lokalnych, a także dokumentów wyższego szczebla, determinujących politykę przestrzenną gminy.

6.6.9 Cele i strategia działań.

Cel średniookresowy do roku 2021:

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Nysa

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii – dotacje dla mieszkańców na kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.	Gmina Nysa

7. Plan operacyjny

7.1. Wprowadzenie

Podstawą dla planu operacyjnego na lata 2014-2021, tj. konkretnych przedsięwzięć mających priorytet w skali gminy, są cele średniookresowe wskazane w poprzednich rozdziałach dotyczących poszczególnych komponentów środowiska oraz polityka finansowa gminy, gdyż to ona w głównej mierze decyduje o zasadności oraz sposobie realizacji danego zadania.

7.2. Lista przedsięwzięć

Lista przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2014–2021 została przedstawiona w poniższej tabeli. Ważnym jest aby podkreślić, iż zaproponowana lista przedsięwzięć nie blokuje możliwości realizacji innych, charakteryzujących się mniejszym jednostkowym efektem. Oznacza to możliwość realizacji przedsięwzięć nie wskazanych w poniższej tabeli, ale mieszczących się w ramach wyznaczonych celów średniookresowych.

Tabela 52. Plan operacyjny na lata 2014-2021.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie gminy Nysa					
1.1	Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska.	2016; 2018	Gmina Nysa	4	środki własne
1.2	Opracowanie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.	2018	Gmina Nysa	12	środki własne
1.3	Wypełnianie obowiązków w zakresie planowania działań dotyczących środowiska oraz respektowanie wymagań ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania w ramach działań statutowych	środki własne
1.4	Prowadzenie kontroli stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym swoją właściwością.	2014 - 2021	Gmina Nysa		środki własne
Cel średniookresowy: Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Nysa.					
2.1	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i wysokiej zawartości siarki w przydomowych kotłowniach.	2014 - 2021	Gmina Nysa	18	środki własne, WFOŚiGW
2.2	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	2014 - 2015	Gmina Nysa, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów komunalnych	5	środki własne jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW, środki zewnętrzne
2.3	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii.	2014 - 2021	Gmina Nysa	8	środki własne, WFOŚiGW
2.4	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie ochrony przyrody.	2014 - 2021	Gmina Nysa, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe	8	środki własne, WFOŚiGW, środki zewnętrzne
2.5.	Organizacja imprez masowych (np. Dzień Ziemi, Sprzątanie	2015 - 2021	Gmina Nysa	25	środki własne,

¹⁴ Przez „środki własne” należy rozumieć środki własne jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
	Świata).				WFOŚiGW
2.6.	Zrównoważony rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych, mający na celu promocję walorów przyrodniczych gminy.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zależny od wielkości inwestycji	środki własne, WFOŚiGW
2.7	Budowa ścieżki rowerowej w ul. Powstańców Śląskich w Nysie – etap I	2014	Gmina Nysa	200	środki własne
Cel średniookresowy: Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Nysa – zadania koordynowane					
2.8	Prowadzenie szkoleń z zakresu dobrych praktyk rolniczych oraz upraw ekologicznych.	2014 - 2021	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	16	środki własne OODR
Cel średniookresowy: Minimalizacja skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska					
3.1	Prowadzenie polityki przestrzennej w kierunku zmniejszenia zagrożenia dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi. Zamieszczenie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań przestrzennych oraz strategii rozwoju.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania w ramach kosztów sporządzenia studium, mpzp, strategii rozwoju gminy	środki własne
3.2	Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt ratownictwa chemicznego	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
Cel średniookresowy: Minimalizacja skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska – zadania koordynowane					
3.3	Nadzór nad zakładami zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	2014 - 2021	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu	koszt zadania w ramach działań statutowych	środki własne WIOŚ, PSP
3.4	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	2014 - 2021	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Państwowa Straż Pożarna		
Cel średniookresowy: Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody na terenie gminy Nysa					
4.1.	Utrzymanie zieleni na terenie miasta i gminy Nysa	2014 - 2021	Gmina Nysa	720	środki własne
4.2.	Koncepcja pasów zieleni przyulicznych w sołectwie Niwnica	2014	Gmina Nysa	5	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
4.3.	Promocja walorów przyrodniczych gminy.	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
4.4.	Bieżące utrzymanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania zależy od rodzaju podejmowanych działań	środki własne, WFOŚiGW
4.5.	Przebudowa drzewostanu w części II Parku miejskiego w Nysie oraz wykonanie nasadzeń uzupełniających	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania zależy od rodzaju podejmowanych działań	środki własne
4.6.	Niszczanie roślin inwazyjnych (w tym: Barszcz Sosnowskiego i rdestowce)	2014-2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
4.7.	Bieżące utrzymanie zieleni przydrożnej.	2014 - 2021	Administratorzy dróg	zależne od potrzeb	środki własne
4.8.	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych w obrębie pomników przyrody.	2014 - 2021	właściciele prywatni, Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
4.9.	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	2014 - 2021	Gmina Nysa Lasy Państwowe	koszt zadania w ramach kosztów związanych z powstaniem dokumentów planistycznych	środki własne, LP, WFOŚiGW
4.10	Uwzględnianie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego form ochrony przyrody oraz obszarów przyrodniczo cennych.	2014 - 2021	Gmina Nysa Lasy Państwowe		środki własne, LP, WFOŚiGW
Cel średniookresowy: Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
4.11.	Współpraca przy opracowywaniu planów ochronnych dla obszarów Natura 2000.	2014 - 2021	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,	brak danych	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
			Przedsiębiorcy Organizacje pożytku publicznego, Gmina Nysa		
4.12.	Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie przyrody w trakcie gospodarczego wykorzystywania zasobów przyrody.	2014 - 2021	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu	brak danych	środki własne
Cel średniookresowy: Zwiększenie lesistości z uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności i warunków przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Nysa					
5.1	Uwzględnienie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania w ramach kosztów sporządzenia mpzp	środki własne
5.2.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych.	2014 - 2021	Gmina Nysa, Lasy Państwowe	koszt zależny od rodzaju podejmowanych działań	środki własne
Cel średniookresowy: Zwiększenie lesistości z uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności i warunków przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
5.3	Realizacja zadań wynikających z planów urządzania lasów.	2014 - 2021	Nadleśnictwo, Gmina Nysa, Właściciele prywatni	brak danych	środki własne jednostek realizujących zadanie
5.4	Realizacja Krajowego Planu Zwiększenia Lesistości na terenie gminy Nysa.	2014 - 2021	Nadleśnictwo, Gmina Nysa, Właściciele prywatni	koszt realizacji zadania zależny od zakresu realizowanych zalesień	środki własne jednostek realizujących zadanie

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Ochrona gleb przed negatywnym wpływem czynników naturalnych i antropogenicznych na terenie gminy Nysa					
6.1.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach opracowania dokumentów planistycznych	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona gleb przed negatywnym wpływem czynników naturalnych i antropogenicznych na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
6.2	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjno-wypoczynkowym.	2014 - 2021	właściciele gruntów, przedsiębiorcy	koszt zależny od powierzchni rekultywowanego terenu oraz zakresu prac	środki własne przedsiębiorców i właścicieli gruntów
6.3	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	2014 – 2021	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	koszt realizacji zadań w ramach działań statutowych	środki własne IUNiG i GIOŚ
6.4	Prowadzenie gospodarki złożem, pozwalającej na pełne wykorzystanie kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących. Minimalizacja odpadów poeksploatacyjnych oraz przeróbczych.	2014 - 2021	właściciele gruntów, przedsiębiorcy	koszty zależne od rodzaju podejmowanych działań	środki własne właścicieli gruntów i przedsiębiorców
Cel średniookresowy: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego, usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Nysa					
7.1.	Oczyszczanie ścieków i dostawa wody do gminy – ograniczenie zrzutu ścieków na pola oraz poprawa jakości wody pitnej	2015 - 2019	Gmina Nysa	2400	środki własne + środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
7.2.	Bieżąca budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie całej gminy	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania zależny od wielkości inwestycji	środki własne + środki zewnętrzne
7.3.	Konserwacja rowów melioracyjnych i ich odbudowa.	2014 - 2021	właściciele gruntów, Gmina Nysa, Gminna Spółka Wodna w Nysie	zależne od potrzeb	środki własne właścicieli gruntów
7.4.	Zinwentaryzowanie przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	2015 - 2016	Gmina Nysa	25	środki własne
7.5	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania).	2014 - 2021	Gmina Nysa, Przedsiębiorcy, Właściciele prywatni	5 (1 szt.)	środki własne, WFOŚiGW
Cel średniokresowy: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego, usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
7.6	Remont metodą bezwykopową żeliwnej sieci wodociągowej przy ul. Jagiellońskiej	2014 - 2015	Wodociągi i Kanalizacja Akwa Sp. z o.o.	koszt zadania zależny od zakresu wykonywanych prac	środki własne
7.7	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Goświnowicach – etap I i II				
7.8	Remont zbiornika wody czystej nr 1 i 2 w Siestrzechowicach				
7.9	Budowa sieci wodociągowej w Goświnowicach (połączenie w pierścień istniejącej sieci)				
7.10	Budowa dwóch magistralnych sieci wodociągowych pod rzeką Nysą Kłodzką w celu wyłączenia z eksploatacji sieci podwieszonych pod mostami				
7.11	Modernizacja systemu energetycznego oczyszczalni ścieków				
7.12	Modernizacja przepompowni osadu K-108 na oczyszczalni ścieków w zakresie budowlanym i technologicznym				
7.13	Wymiana 1 sztuki wyeksploatowanej pompy ślimakowej w pompowni głównej oczyszczalni ścieków				

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
7.14	Renowacja bieżni 3 szt. osadników radialnych wtórnych oraz 2 szt. osadników wstępnych, wymiana kół zgarniaczy w osadniku wtórnym nr 3				
7.15	Modernizacja systemu AKPiA oczyszczalni ścieków – etap I i II				
7.16	Zabudowa urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe na wylotach przy ul. Powstańców Śląskich i Piłsudskiego/Czarneckiego				
7.17	Remont mokrego magazynu siarczanu glinu – SUW Siostrzechowice	2015			
7.18	Wykonanie monitoringu radiowego poziomu wody w zbiornikach wody w Kopernikach i Hajdukach Nyskich	2015			
7.19	Wymiana i rozbudowa sieci wodociągowej w Nysie od ul. Rejtana do ul. Czarnieckiego	2016			
7.20	Budowa sieci wodociągowej z Nysy do Hajduk Nyskich				
7.21	Remont jazu przy ujęciu w Siostrzechowicach				
7.22	Zakup wirówki do odwadniania osadu	2017			
7.23	Modernizacja hydroforni ul. Orłąt Lwowskich	2021			
7.24	Wymiana lub remonty sieci i przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych	2014 – 2021			
7.25	Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej dla terenów przeznaczonych pod zabudowę	2014 – 2021			
7.26	Monitoring sieci wodociągowych	2014 – 2021			
7.27	Udrożnienie Nysy Kłodzkiej i remont tamy w Nysie wraz z wykonaniem prac dodatkowych	2014-2016	KZGW	411 000	środki własne, środki Unii Europejskiej

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Nysa					
8.1	Budowa dróg w mieście Nysa	2014	Gmina Nysa	2400	środki własne
8.2	Budowa dróg wiejskich na terenie gminy Nysa	2014	Gmina Nysa	2800	środki własne
8.3	Budowa drogi do RCGO w Domaszkowicach.	2014	Gmina Nysa	1700	środki własne
8.4	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2014	Gmina Nysa	Zależne od potrzeb	środki własne + środki zewnętrzne
8.5	Termomodernizacja i modernizacja kotłowni węglowych w gminnych obiektach użyteczności publicznej.	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
8.6	Modernizacja dróg gminnych.	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
8.7	Oczyszczanie dróg gminnych (ograniczenie emisji pyłu PM10)	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
8.8	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, paliwa gazowe i energię elektryczną oraz w razie konieczności opracowanie planu.	2014	Gmina Nysa	30	środki własne
8.9	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	2014 - 2015	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
8.10	Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii – dotacje dla mieszkańców na kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.	2014 - 2021	Gmina Nysa	500	środki własne, środki zewnętrzne
8.11	Wyeliminowanie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi poprzez kontrole gospodarstw domowych przez	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszty zadania w ramach działań	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
	upoważnionych pracowników Urzędu Miejskiego oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej.			statutowych	
8.12	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w nośniki ciepła, które nie powodują nadmiernej „niskiej emisji”.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania w ramach pzp	środki własne
8.13	Przekazywanie informacji i ostrzeżeń związanych z sytuacjami zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza: <ul style="list-style-type: none"> • udział w informowaniu społeczeństwa o stanie zanieczyszczenia powietrza oraz sytuacjach alarmowych, • przekazywanie informacji do dyrektorów jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych o konieczności ograniczenia długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni dla uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń w ramach realizacji planu działań krótkoterminowych, • przekazywanie informacji do dyrektorów szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych z powodu wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń w ramach realizacji planu działań krótkoterminowych. 	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
8.14	Przedkładanie Marszałkowi Województwa Opolskiego sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy Opolskiej.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
8.15	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	2014 - 2021	Gmina Nysa, Straż Miejska, Policja	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne jednostek realizujących zadanie

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
8.16	Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich na terenie gminy Nysa ¹⁵ .	2014 - 2021	GDDKiA, Wojewoda Opolski	zależne od potrzeb	zarządca dróg
8.17	Modernizacja dróg powiatowych na terenie gminy Nysa ¹⁶ .	2014 - 2021	Zarząd Dróg Powiatowych	zależne od potrzeb	zarządca dróg
8.18	Wdrożenie normy ISO 50001 mającej na celu optymalizację jednostkowego zużycia energii i gazu w tym obniżenie jednostkowej emisji dwutlenku węgla.	2014 - 2015	Intersnack Poland Sp. z o.o.	zależne od potrzeb	środki własne
8.19	Eliminacja niskiej emisji, wykonanie nowych połączeń do sieci ciepłowniczej na terenie gminy Nysa	2014-2015	NEC-Nysa Sp. z o.o.	1044	środki własne, środki zewnętrzne
8.20	Modernizacja źródeł ciepła, w tym: 1. Modernizacja układów wodnych ciepłowni K-423, 2. Modernizacja systemu automatyki KW-1 WR-25, 3. Budowa instalacji do spalania paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych 4MW.	2014-2015	NEC-Nysa Sp. z o.o.	18 100	środki własne, środki zewnętrzne
8.21	Modernizacja sieci ciepłej na terenie gminy Nysa	2014-2015	NEC-Nysa Sp. z o.o.	150	środki własne, środki zewnętrzne
8.22	Budowa obwodnicy Nysy w ciągu dróg krajowych nr 46 i 41 ¹⁷	2014-2017	GDDKiA	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne

^{15,4} Zadanie dotyczy także działu „hałas”.

¹⁷ Zadanie dotyczy również działu „hałas”.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu na terenie gminy Nysa					
9.1	Wprowadzanie standardów akustycznych w planie zagospodarowania przestrzennego.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
9.2	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w planie zagospodarowania przestrzennego.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
9.3	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt zadania w ramach mpzp	środki własne
Cel średniookresowy: Zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
9.4	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	2014 - 2021	WIOŚ w Opolu	brak danych	WIOŚ
9.5	Budowa ekranów i instalacja urządzeń ograniczających hałas wzdłuż uciążliwych szlaków komunikacyjnych.	2014 - 2021	GDDKiA, Zarząd Województwa i Powiatu, Gmina Nysa	koszt realizacji zadania zależny od wielkości inwestycji	Gmina Nysa, Zarząd Województwa i Powiatu (właściwi zarządcy dróg)
9.6	Kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne w transporcie i przemyśle.	2014 - 2021	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	środki własne
9.7	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska.	2014 - 2021	Zarządcy dróg	koszt realizacji zadania zależny od rodzaju i wielkości inwestycji	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
Cel średniookresowy: Monitoring i badanie poziomu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Nysa					
10.1	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	2014 - 2021	Starosta Nyski, Gmina Nysa	koszt realizacji zadania w ramach opracowania dokumentów planistycznych	środki własne
Cel średniookresowy: Monitoring i badanie poziomu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Nysa – zadania koordynowane					
10.2	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2014 - 2021	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
10.3	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2014 - 2021	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Urząd Komunikacji Elektronicznej	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
Cel średniookresowy: Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko					
11.1	Odbieranie nieczystości z koszy ulicznych – utrzymanie czystości w mieście	2014 - 2021	Gmina Nysa	1680	środki własne
11.2	Odbieranie odpadów komunalnych z terenu gminy Nysa – utrzymanie czystości na terenie gminy Nysa	2014 - 2021	Gmina Nysa	49680	środki własne
11.3	Likwidacja dzikich składowisk odpadów.	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
11.4	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.	2014 - 2021	Gmina Nysa	zależne od potrzeb	środki własne
11.5	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.	2014 - 2021	Gmina Nysa	w ramach działań statutowych	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
11.6	Opracowanie „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Nysa” wraz z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest.	2014	Gmina Nysa	30	środki własne, środki zewnętrzne
11.7	Składanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Opolskiego (rokrocznie).	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt w ramach działań statutowych	środki własne
11.8	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (rokrocznie).	2014 - 2021	Gmina Nysa	24	środki własne
11.9	Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunkach zamówienia, zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska.	2014 - 2021	Gmina Nysa	koszt w ramach działań statutowych	środki własne
Cel średniookresowy: Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko – zadania koordynowane					
11.10.	Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest poprzez realizację zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Nysa”.	2014 – 2016	Gmina Nysa, Właściciele prywatni, Przedsiębiorcy, Gmina Nysa;	zależne od liczby wniosków w danym roku	środki własne, WFOŚiGW
11.11	Rozbudowa instalacji sortowni odpadów selektywnie zbieranych	2016	PGK Ekom Sp. z o.o.	zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW
11.12	Budowa instalacji kogeneracji	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	651	
11.13	Adaptacja i modernizacja hali sortowni i wiat do produkcji paliwa alternatywnego	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	1260	
11.14	Budowa stacji transformatorowych wraz z zasilaniem kablowym	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	988,5	
11.15	Budowa magazynu paliwa alternatywnego	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	1 400	
11.16	Zakup rozdrabniarki wstępnej, separatora powietrznego, rozdrabniarek końcowych, separatora optycznego, przenośników taśmowych wraz z montażem.	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	9 273,2	

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁴
11.77	Zakup dodatkowych urządzeń do linii produkcji paliwa alternatywnego.	2014	PGK Ekom Sp. z o.o.	300	
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Nysa					
12.1.	Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii – dotacje dla mieszkańców na kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.	2014 - 2021	Gmina Nysa	500	środki własne

8. Uwarunkowania finansowe

8.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych (w tym środki UE),
- emisja obligacji.

8.1.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Budżety funduszy są tworzone głównie z:

- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – wszelkie firmy, które korzystają z zasobów naturalnych środowiska poprzez m.in. zużywanie wody, zanieczyszczając powietrze atmosferyczne czy wytwarzając odpady płacą za to zgodnie ze stawkami wyznaczanymi przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Ministra OŚZNiL). Każda firma otrzymuje pozwolenie na korzystanie z określonej ilości tych zasobów.
- kar za przekroczenie dopuszczalnych norm - płacą je firmy, które korzystają z większych ilości zasobów środowiska niż im na to zezwolono oraz wszystkie inne instytucje nie przestrzegające wymogów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza
- Ochrona wód i gospodarka wodna

- Ochrona powierzchni ziemi
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo
- Geologia i górnictwo
- Edukacja ekologiczna
- Państwowy Monitoring Środowiska
- Programy międzydziedzinowe
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- Ekspertyzy i prace badawcze

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia).
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu¹⁸

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju i realizacji programów ekologicznych państwa i województwa w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego.

W ramach funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu wspierane są działania w ramach pięciu priorytetów:

¹⁸ Źródło i na podstawie: <http://www.wfosigw.opole.pl>

Priorytet 1 - Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

W zakresie tych priorytetów wspierane są zadania mające na celu zapewnienie efektywnej gospodarki wodnej, utrzymanie niezbędnej ilości oraz odpowiedniej jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz usuwanie bądź minimalizowanie wszelkich zagrożeń dla tego sektora.

W ramach priorytetu wspierane są zadania z zakresu:

- modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę (budowy sieci wodociągowych, budowa zastępczych ujęć wody oraz budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych), ukierunkowanych na zmniejszenie strat wody i zapewnienie odpowiedniej jakości wody do spożycia dla mieszkańców województwa oraz racjonalizacja zużycia wody,
- gospodarki ściekowej (kontynuacja realizacji programu budowy, rozbudowy, modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków, likwidacja zrzutu ścieków nieoczyszczonych, obniżenie ładunków zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych (w tym w szczególności zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego), budowa dalszych podczyszczalni ścieków w zakładach przemysłowych, rozbudowa systemu monitoringu jakości wód, kontynuacja budowy zbiorników na gnojowicę i gnojówkę w sektorze rolnym, kontrola oraz likwidacja obiektów produkcyjnych o niezrównoważonych technologiach w rolnictwie (np. fermy wielkoprzemysłowe),
- ograniczenia składowania osadów ściekowych,
- zwiększenia ilości komunalnych osadów ściekowych przekształcanych metodami termicznymi w cementowniach, kotłach energetycznych i spalarniach osadów ściekowych oraz wykorzystywanych w biogazowniach w celach energetycznych.

Priorytet 2 – Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Wspierane są działania przyczyniające się do wdrożenia przedsięwzięć z zakresu racjonalnego gospodarowania odpadami i ochrony powierzchni ziemi.

W ramach priorytetu wspierane są zadania z zakresu:

- w zakresie ochrony powierzchni ziemi przed odpadami:
 - zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
 - zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
 - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
 - budowa i modernizacja instalacji do zagospodarowania odpadów,
 - zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów,
 - objęcie systemem zbierania odpadów komunalnych i segregowanych wszystkich mieszkańców województwa,
 - zmniejszenie ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach,
 - rozwiązanie problemu PCB, azbestu i przeterminowanych środków ochrony roślin,
 - ograniczenie ilości składowanych osadów ściekowych na składowiskach odpadów oraz na terenie oczyszczalni ścieków.

- w zakresie ochrony powierzchni ziemi i środowiska glebowego:
 - bieżąca rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych,
 - rewitalizacja terenów dawnych wyrobisk górniczych,
 - zapobieganie erozji wodnej i wietrznej m.in. poprzez pasy zadrzewień i zakrzaczeń, aleje drzew itp.,
 - zalesianie gruntów rolniczo nieprzydatnych do produkcji rolnej lub zdegradowanych, za wyjątkiem cennych przyrodniczo.

Priorytet 3 – Ochrona atmosfery

W ramach priorytetu wspierane są projekty, których realizacja spowoduje ograniczenie zanieczyszczeń powietrza oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza takich substancji jak m.in. związki azotu i siarki (NO_x, SO₂), tlenku węgla (CO), pyłów oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych o szczególnie negatywnym wpływie na zdrowie ludzi i trwałość ekosystemów.

Priorytetowo traktowane są inwestycje powodujące redukcję emisji przemysłowych i innych zanieczyszczeń do powietrza, w tym gazów cieplarnianych. Wspierana będzie modernizacja sektora energetyczno – ciepłowniczego, ograniczenie tzw. niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizacje, rozwój kogeneracji i energetyki odnawialnej, w tym energetyki wiatrowej, biogazowi i instalacji na biomasę.

Priorytet 4 – Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów

W ramach tego priorytetu wspierane są głównie zadania związane z zachowaniem różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemów, gatunków i genów w tym m.in. ochrona Odry i jej strefy brzegowej, przyrody parków krajobrazowych, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, eliminacja obcych gatunków inwazyjnych oraz ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo. Istotne znaczenie będzie miało wspieranie przedsięwzięć mających na celu ochronę gatunkową roślin, zwierząt, grzybów oraz zarządzanie gatunkami konfliktowymi.

Priorytet 5 – Inne działania ochrony środowiska

W ramach priorytetu są wspierane zadania z zakresu:

- zwiększanie lesistości i przebudowa drzewostanów w oparciu o zasadę zachowania różnorodności biologicznej, w tym zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej lub zdegradowanych, za wyjątkiem terenów cennych przyrodniczo,
- monitoring powietrza, rozbudowa systemu monitorowania emisji zanieczyszczeń i jakości powietrza,
- opracowanie programów (naprawczych) ochrony środowiska,
- edukacja proekologiczna w szczególności dotycząca szkodliwości azbestu i odpadów pestycydowych.

Szczegółowe informacje odnośnie zasad dofinansowań poszczególnych zadań przez WFOŚiGW w Opolu znajdują się na stronie internetowej <http://www.wfosigw.opole.pl> . Informacje te można także uzyskać pod numerem telefonu: 77 45 37 611.

Programy NFOŚiGW i WFOŚiGW:

Lp.	Kierunek działań	Program
1	Gospodarka wodno-ściekowa	Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych; Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz połączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego
2	Gospodarka odpadami	Racjonalna gospodarka odpadami; Usuwanie wyrobów zawierających azbest
3	Ochrona powierzchni ziemi	Przedsięwzięcia wskazane przez GIOŚ – „Bomby ekologiczne”; Rekultywacja terenów zdegradowanych i składowisk odpadów komunalnych; Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin
4	Poprawa jakości powietrza	KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii
5	Poprawa efektywności energetycznej	LEMUR - Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej, Inteligentne sieci energetyczne
6	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	Prosument - dofinansowanie mikroinstalacji OZE
7	System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)	Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej

źródło: NFOŚiGW.

W celu wykorzystania środków krajowych na realizację zamierzeń opisanych w POŚ dla gminy Nysa, należy śledzić ogłoszenia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, które pojawiają się na ich oficjalnych stronach internetowych. W zależności od pory roku oraz zakresu planowanych prac, jednostki te ogłaszają nabór wniosków konkursowych w poszczególnych programach i przydzielają środki na realizację poszczególnych projektów.

8.1.2. Fundusze Unii Europejskiej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)¹⁹

(wersja przyjęta przez Radę Ministrów dnia 8 stycznia 2014 r.).

Umowa Partnerstwa, która wyznacza główne kierunki wsparcia z Funduszy Europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020, zakłada realizację krajowego programu operacyjnego dotyczącego m.in. gospodarki niskoemisyjnej, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, ochrony środowiska, transportu i bezpieczeństwa energetycznego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, podobnie jak jego poprzednik na lata 2007-2013, będzie wspierać głównie rozwój infrastruktury technicznej kraju, co w efekcie przyczyni się do zrównoważonego rozwoju gospodarki oraz zwiększenia jej konkurencyjności.

Główny cel Programu

Celem nadrzędnym omawianego Programu będzie „Wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej”. Wyznaczony cel główny wynika z jednego z priorytetów strategii Europa 2020, którym jest zrównoważony rozwój. Oznacza on budowanie silnej, stabilnej i konkurencyjnej gospodarki, która sprawnie i efektywnie korzysta z dostępnych zasobów. Nacisk na wsparcie gospodarki skutecznie korzystającej z dostępnych zasobów, sprzyjającej środowisku i jednocześnie bardziej konkurencyjnej ekonomicznie, prowadzi do zachowania spójności i równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki. Opisany program będzie skutecznie realizował założenia unijnej strategii.

Beneficjenci

Najważniejszymi beneficjentami POIiŚ 2014-2020 będą podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego).

Źródła finansowania

W przypadku POIiŚ 2014-2020 wyróżniamy dwa źródła finansowania: Fundusz Spójności (FS), którego głównym celem jest wspieranie rozwoju europejskich sieci transportowych oraz ochrony środowiska w krajach UE oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Priorytety POIiŚ

I Oś priorytetowa – Zmniejszenie emisyjności gospodarki, priorytety inwestycyjne:

- 4.1 – wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- 4.2 promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;
- 4.3 wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- 4.4 rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich poziomach napięcia;
- 4.5 promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej

¹⁹ źródło i na podstawie :www.pois.gov.pl

multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

II Oś priorytetowa – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, priorytety inwestycyjne:

1. wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami;
2. inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wystarczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie;
3. ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „NATURA 2000” i zieloną infrastrukturę;
4. podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych) i propagowanie działań służących zmniejszeniu powietrza.

III Oś priorytetowa – Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej, priorytety inwestycyjne:

1. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
2. wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T;
3. rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń, multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej;
4. rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego wysokiej jakości oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu.

IV Oś priorytetowa – Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej, priorytety inwestycyjne:

1. wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T;
2. zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.

V Oś priorytetowa – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego, priorytety inwestycyjne:

1. zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii oraz poprzez integrację rozproszonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

VI Oś priorytetowa – Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, priorytet inwestycyjny:

1. zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

VII Oś priorytetowa – Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia, priorytet inwestycyjny:

1. inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.

VIII Oś priorytetowa – Pomoc techniczna, priorytet inwestycyjny:

1. Pomoc techniczna dla instytucji realizujących program oraz największych beneficjentów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020²⁰.

(wersja z 9 kwietnia 2014 r., którą Zarząd Województwa Opolskiego przyjął Uchwałą nr 4910/2014. Niniejsza wersja Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020, została przekazana do Komisji Europejskiej poprzez elektroniczny system wymiany danych SFC2014).

Zaprogramowanie interwencji środków unijnych w perspektywie 2014-2020 odnosząc się do celów rozwojowych stawianych na 3 poziomach: unijnym, krajowym i regionalnym - stanowi poważne wyzwanie. Zastosowanie nowego podejścia w nowej perspektywie finansowej wymaga zmiany projektowania interwencji środków publicznych również na poziomie regionalnym.

Zakres Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020 stanowi odpowiedź na pojawiające się wyzwania rozwojowe, które określone zostały dla regionu w najważniejszych dokumentach strategicznych. RPO WO 2014-2020 obejmuje także te obszary interwencji, gdzie realizacja poziomu przyniesie największe efekty. Opierając się na powyższych uwarunkowaniach sformułowano cele omawianego Programu.

Cele RPO WO 2014-2020, realizowane będą za pośrednictwem 12 Osi priorytetowych oraz przypisanych im celom szczegółowym i operacyjnym.

Z perspektywy Programu Ochrony Środowiska, najistotniejsze Osie priorytetowe to:

- Oś priorytetowa IV.2.A.1 – Gospodarka niskoemisyjna,
- Oś priorytetowa VI.2.A.1 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

²⁰ Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

W ramach Osi priorytetowej IV.2.A.1 – Gospodarka niskoemisyjna, planuje się wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, we wszystkich sektorach. W tym celu wyznaczono następujące priorytety inwestycyjne:

- Priorytet inwestycyjny 4.5 - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności męskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- Priorytet inwestycyjny 4.3 – Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- Priorytet inwestycyjny 4.2 – Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;
- Priorytet inwestycyjny 4.1 – Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

W ramach Osi priorytetowej VI.2.A.1 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, planuje się realizację następujących priorytetów inwestycyjnych:

- Priorytet inwestycyjny 6.3 – Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- Priorytet inwestycyjny 6.2 – Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
- Priorytet inwestycyjny 6.5 – Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu;
- Priorytet inwestycyjny 6.1 – Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie;
- Priorytet inwestycyjny 6.4 – Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „NATURA 2000” i zieloną infrastrukturę.

Należy zaznaczyć, iż przytoczone powyżej dokumenty są w fazie projektowej i w chwili opracowania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nysa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 nie był znany ich finalny kształt. Opisana wersja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020 została przyjęta przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 4910/2014. Niniejsza wersja Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020, została przekazana do Komisji Europejskiej poprzez elektroniczny system wymiany danych SFC2014

Należy pamiętać, iż stopień realizacji zamierzeń Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nysa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 zależy od dostępności i stopnia wykorzystania źródeł zewnętrznych. W celu realizacji zamierzeń wymagających dużych nakładów finansowych, zaleca się pozyskiwanie jak największej ilości partnerów inwestycyjnych. Zaleca się także wykorzystanie środków Unii Europejskiej, w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

9. Wdrażanie i monitoring

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

- 1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:
 - koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
 - bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
 - raporty na temat wykonania programu,
- 2) Edukacja ekologiczna:
 - utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
 - udostępnienie informacji o stanie środowiska,
 - publikacja informacji o stanie środowiska.

9.1. Działania polityki ochrony środowiska

Realizacja celów długookresowych wymaga podjęcia działań, które muszą być zgodne z zasadami zawartymi w stosownych ustawach. Działania będące elementem zarządzania środowiskiem można sklasyfikować w następujące grupy:

1. Działanie prawne – grupa działań mająca na celu respektowanie odpowiednich dyrektyw i decyzji pozwalających na kształtowanie środowiska wg zamysłu władz. Do grupy tej należą systemy wydawania pozwoleń (wprowadzanie do środowiska ścieków, gazów, pyłów, odpadów) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz koncesji.
2. Działania finansowe – polegają głównie na systemie pobierania opłat za korzystanie z środowiska naturalnego (emisje zanieczyszczeń, składowanie odpadów itp.). Do tej grupy działań należy doliczyć także system kar przewidziany za przekroczenie określonych limitów w pozwoleniach i koncesjach.
3. Działania społeczne – polegają na współpracy i partnerstwie w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska. Sprowadzają się one do dwóch zasadniczych aspektów: edukacji ekologicznej oraz budowy powiązań samorząd-społeczeństwo. Wiąże się to z udostępnieniem i publikacją informacji o środowisku co jest obowiązkiem władz samorządowych wynikającym z Prawa Ochrony Środowiska oraz ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

4. Działania strukturalne – polegają na formułowaniu i wdrażaniu polityk ekologicznych. Mowa tu głównie o tworzeniu strategii, programów wdrożeniowych oraz wprowadzaniu narzędzi wspomagających system zarządzania środowiskiem.

Wymienione wyżej sposoby realizacji pozwalają prowadzić działania z zakresu ochrony środowiska przyczyniając się do osiągnięcia celów nie tylko lokalnych, ale i szczebla wojewódzkiego oraz „Polityki Ekologicznej Państwa”. Są to działania umożliwiające wprowadzenie przepisów, egzekwowanie ich oraz pozyskiwanie funduszy na działania ograniczające wpływ degradacji środowiska związanej z działalnością człowieka.

Działania strukturalne to również opracowanie programu ochrony środowiska oraz jego aktualizacji. Przedstawia on stan środowiska oraz główne cele i zadania umożliwiające jego poprawę. Działania mające na celu poprawę stanu środowiska zawarte w Programie to odpowiednie kombinacje działań prawnych, finansowych i strukturalnych.

9.2. Kontrola oraz dokumentacja realizacji programu

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska zakłada sporządzenie raportów z realizacji programu co dwa lata i przedstawienie go Radzie Miasta. Cały Program aktualizowany powinien być co cztery lata uwzględniając rozbieżności oraz wprowadzając nowe zadania i cele.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w poniższej tabeli.

Ocena realizacji niniejszego Programu powinna być przeprowadzona przez pracowników Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Nysie. Ocena powinna być przeprowadzana co dwa lata, a wnioski z niej wynikające powinny zostać przedstawione w postaci raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska. W celu umożliwienia porównania zachodzących zmian w środowisku na terenie omawianej gminy, w poniższej tabeli zestawiono dane liczbowe dotyczące roku bazowego, tj. roku 2012 oraz określono jakie są oczekiwane tendencje zmian w latach następnych.

Tabela 53. Zestawienie wskaźników ogólnych dla monitorowania osiągnięcia celów.

Lp.	Wskaźnik i jednostka	Rok bazowy (2012)	Prognozowana wartość wskaźnika (rok 2017)
EDUKACJA EKOLOGICZNA			
1.	Procent liczby mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej [%]	100%	100%
OCHRONA PRZYRODY			
1.	Liczba form ochrony przyrody [szt.]	28 szt.	28 szt.
OCHRONA LASÓW			
1.	Lesistość gminy [%]	9,2 %	9,3 %
OCHRONA WÓD			
1.	Klasa jakości wód powierzchniowych [klasa jakości]	V	II – III
2.	Stan wód podziemnych [klasa jakości]	V	II – III
3.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej [km]	254,4 km	261 km
4.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej [km]	260 km	275 km
5.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	5914 szt.	6128 szt.
6.	Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]	5866 szt.	6128 szt.
7.	Ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni siecią kanalizacyjną [dam ³ /rok]	2400 dam ³ /rok	2566 dam ³ /rok
8.	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [ilość osób]	56368 osób	57813 osób
9.	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej [ilość osób]	54609 osób	57813 osób
POWIETRZE			
1.	Klasa C jakości powietrza według oceny rocznej: Pył PM10, SO ₂ , NO ₂ , Pb, O ₃ , CO, Benzen, B(a)P, As, Cd, Ni [rodzaj zanieczyszczeń powietrza]	Pył PM10; Benzen; Benzo(a)piren; Pył PM2,5, Ozon	Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń powietrza (klasa C)
GOSPODARKA ODPADAMI			
1.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej [Mg]	14 069,9 Mg	15 243,1 Mg
2.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie [Mg]: <ul style="list-style-type: none"> • papier i tektura (200101); • tworzywa sztuczne (200139); • szkło (200102). 	164,8 Mg 483,3 Mg 330,5 Mg	178,54 Mg 523,6 Mg 358,1 Mg
3.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów w postaci papieru i tektury, tworzyw sztucznych, szkła [%]	30,21 %	wzrost wskaźnika
4.	Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetwarzania [Mg]	556,2 Mg	spadek wskaźnika

źródło: RDOŚ, WIOŚ, GUS, opracowanie własne.

Metodologia porównywania wskaźników

W celu porównania wskaźników monitoringu realizacji Programu zaleca się korzystanie z opracowań Głównego Urzędu Statystycznego (dane dotyczące długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, dane statystyczne), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu (Raport o stanie środowiska na terenie województwa opolskiego, Oceny jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych), Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu (wykaz form ochrony przyrody), Sprawozdań z realizacji z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za poszczególne lata, Analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy (dane dotyczące odpadów). Wymienione opracowania i publikacje zawierać będą wszystkie informacje na temat wartości poszczególnych wskaźników w danym roku sprawozdawczym, co umożliwi ich porównanie z rokiem bazowym.

10. Streszczenie.

Cel opracowania

Aktualizacja „*Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nysa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2020*” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego i stanu docelowego umożliwiając tym samym

identyfikację potrzeb w tym zakresie. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2021 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy Nysa do 2021 roku.

Charakterystyka gminy

Gmina miejsko-wiejska Nysa zlokalizowana jest w południowo – zachodniej części województwa opolskiego i wchodzi w skład powiatu nyskiego. Obszar omawianej gminy graniczy z następującymi gminami:

- Pakosławice – od północy;
- Łambinowice – od północnego – wschodu;
- Korfantów – od wschodu;
- Prudnik – od południowego – wschodu;
- Głuchołazy – od południa;
- Otmuchów – od zachodu.

Siedzibą urzędu jest miasto Nysa, które znajduje się w centralnej części gminy. W skład gminy miejsko-wiejskiej wchodzi miasto Nysa oraz 26 sołectw: Biała Nyska, Domaszkowice, Głębinów, Goświnowice, Hajduki Nyskie, Hanuszów, Iława, Jędrzychów, Kępnica, Konradowa, Koperniki, Kubice, Lipowa, Morów, Niwnica, Podkamień, Przełęk, Radzikowice, Regulice, Rusocin, Sękowice, Siestrzechowice, Skorochów, Wyszaków Śląski, Wierzbicice, Złotogłowice.

Aktualny stan środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie gminy Nysa. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Wody (uwzględniająca stan aktualny wód powierzchniowych i podziemnych, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska wodnego),
- Ochrona powierzchni ziemi (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska glebowego),
- Ochrona powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia i źródła zanieczyszczenia powietrza),
- Ochrona przyrody (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia dla występujących na terenie gminy form ochrony przyrody),
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia wynikające z promieniowania elektromagnetycznego),
- Ochrona przed hałasem (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska nadmiernym hałasem).

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* zestawiono cele wynikające z dokumentów wyższego szczebla. Na ich podstawie wyznaczono cele i strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 7.

„Program operacyjny”. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Analiza uwarunkowań finansowych gminy

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 8 „Uwarunkowania finansowe” przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 9 „Wdrażanie i monitoring” sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

11. Konsultacje społeczne.

Dokument jakim jest „Program Ochrony Środowiska dla gminy Nysa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021” zostanie poddany konsultacjom społecznym:

1. zgodnie z zapisami Uchwały Nr L/739/10 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 2 września 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
2. zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), w ramach udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentów, prowadzone będą konsultacje społeczne dla niniejszego dokumentu, zgodnie z rozdziałem 3 ww. ustawy.